

Jiří Vaněk (*1948), sochař, malíř a umělecký restaurátor, působí na české výtvarné scéně již čtyři desítky let. A už čtyři desítky let dokáže překvapovat a okouzlovat stále se rozšiřující okruh zájemců o své dílo v první řadě silou vnitřního magnetismu malířských a sochařských prací i vytříbeností výtvarného rukopisu, ale také přemýšlivým dotahováním jednotlivých děl pomocí dalších výrazových prostředků, které umocňují jejich působivost. Počítá s tím, že jeho skulptury dotvoří prostředí, v němž jsou umístěny, a že jejich účinek podtrhne malba.

Jiří Vaněk ve své tvorbě programově využívá elementární jazyk archetypů, znaků a barev, s jejich pomocí se snaží o oživení těch často zapomenutých vazeb, které spojují dnešního člověka s přírodou, a s jejich pomocí může nalézt cestu k sobě samému. To v případě jeho sochařské tvorby mimo jiné znamená, že svou pozornost obrací především ke dřevu, stromům a kamenům, pradávným symbolům rezonujícím v hlubokých vrstvách lidské psychiky.

Co se týče malby, klade důraz na tvarosloví a působivost barev: mistrovsky pracuje s jejich sugestivní a emoční hodnotou i významovostí. Prostřednictvím barevných valérů, podobajících se hudebním stupnicím, přitom ani tak nezachycuje skutečnost jako její obsah – už proto, že vnější rysy ji definují jen přibližně, zatímco vnitřní významy ji vystihují přesněji. Abstraktní jazyk jeho barev je tak ve své účinnosti velmi konkrétní: je to jazyk lidských emocí, jazyk, který přímo oslovuje jednotlivé roviny lidské psychiky. Jeho obrazy tak nejsou nepodobny mikro i makrosnímčkům stavu lidské duše, snímkům zachycujícím její radost, melancholii, ctnosti i hříchy, vědomí a podvědomí, včetně prvků reality, které se do nich promítly.

Zbývá dodat, že výtvarné postoje Jiřího Vaňka se formovaly v šedesátých letech pod vlivem sochaře Valeriána Karouška. Ten Jiřímu Vaňkovi předal, kromě jiného, především lásku a respekt k přírodě nejen ve smyslu krajiny, ale i jako proudu tvůrčí energie. Studia v restaurátorském ateliéru Výtvarných řemesel pak naučila Jiřího Vaňka v tom nejlepší slova smyslu rovněž řemeslu a preciznosti. Dnes tu stojí vyzrálý autor, který má za sebou více než padesátku výstav, řadu veřejných realizací a je zastoupen v četných sbírkách, umělec, jenž mnohokrát prokázal své schopnosti a který má své pevné místo v souřadnicích současné výtvarné scény.

PhDr. František Malina

Jiřího jsem poprvé potkal na vernisáži mezinárodního malířského sympozia v Držkové. Ihned jsem věděl, že se nevidíme naposledy. Návštěva jeho záběhlického ateliéru mě pouze utvrdila v přesvědčení, jeho dílo musím vystavit a ukázat vám všem.

Tomáš Gardian Mikulík

JIŘÍ VANĚK

